

Eesti keele elektrooniliste ülesannete kogu eristuskiiri:

häälikuõigekiri (II kooliaste)

1. E-kogu kirjeldus

Eesti keele häälikute õigekirja õppimiseks loodud e-kogu sisaldab 34 e-ülesannet, mis hõlmavad järgmisi alateemasid: kaashäälikuühendi õigekiri, sulghäälikute õigekiri, võõrsõnade õigekiri, *i* ja *j* õigekiri ning *h*, *v* ja *f* õigekiri. E-kogu juurde kuulub neli diagnostilist testi kaashäälikuühendi ja sulghäälikute õigekirja kohta. E-kogu ülesannete ja diagnostiliste testide loend on esitatud 5. peatükis.

Häälikuõigekirja e-kogu võimaldab jõuda järgmiste õpitulemusteni:

- õpilane tunneb kaashäälikuühendi õigekirja (sh kaashäälikute äratundmine, kaashäälikuühendi märkimine, kaashäälikuühendi õigekiri põhireegli järgi ning ne- ja kond-liitega sõnades ning kaashäälikuühendi õigekiri valss-tüüpi sõnades, liitsõnades ja rõhuliitega sõnades);
- õpilane tunneb sulghäälikute õigekirja (sh sulghäälikute äratundmine, lühikeste, pikkade ja ülipikkade sulghäälikute õigekiri, astmevahelduslike liidetega sõnade õigekiri, rõhuliitega sõnade õigekiri ning sulghäälikud *b*, *d* ja *g* helitute häälikute kõrval);
- õpilane teab sagedamini esinevate võõrsõnade tähendust ja tunneb nende õigekirja ning oskab vajaduse korral kasutada veebisõnaraamatuid;
- õpilane tunneb *i* ja *j* (tegijanimedes ja liitsõnades) õigekirja;
- õpilane tunneb *h*, *v* ja *f*-i õigekirja.

2. E-kogu struktuur

E-kogu sisaldab II kooliastme häälikuõigekirja ülesandeid, mis aitavad õpilasel oma teadmisi ja oskusi kinnistada ja vajaduse korral ka täiendada. Ülesanded on koostatud kolmes raskusastmes: kerge, keskmine ja raske. E-ülesanded annavad nii õpilasele kui ka õpetajale ülevaate selle kohta, kuidas õpilasel uute teadmiste ja oskuste omandamine edeneb, ning aitavad seeläbi õpetajal õppeprotsessi suunata. *Diagnostilised* ehk *d-testid* aitavad õpetajal

enne õppeprotsessi algust välja selgitada õpilase eelteadmised teatud teema kohta või pärast õppeprotsessi lõppu kontrollida, kas õpilane on taotletud õpitulemused omandanud.

Tüüp	Hulk	Eesmärk	Kasutamine
<i>Diagnostiline test</i>	4	- selgitada välja õpilase eelteadmised - kontrollida omandatud teadmisi - aidata kavandada edasist õppimist	Õppeprotsessi alguses enne teema käsitlemist või õppeprotsessi lõpus pärast teema käsitlemist
<i>E-ülesanne</i>	34	- aidata õpilasel uusi teadmisi ja oskusi kinnistada ja vajaduse korral ka täiendada - anda õpilasele tagasisidet õppeprotsessi edenemise kohta - aidata õpetajal õppeprotsessi suunata	Õppeprotsessi kestel

3. E-ülesande ülesehitus

E-ülesanne koosneb

- 1) ülesande metaandmetest;
- 2) ülesande tööjuhise (sisuline ja tehniline töökäsk);
- 3) ülesande sisust (vajaduse korral on esitatud ka reeglid ja lingitud viited veebiallikatele, mis aitavad ülesannet lahendada);
- 4) ülesande tagasisidest: õpilase tulemus protsentides, õpilase õiged ja valed vastused, ülesande õige lahendus, sõnaline tagasiside õpilasele (mida ja kui palju oskas või ei osanud ning mida peaks edasi tegema), sõnaline tagasiside õpetajale (mida ja kui palju õpilane oskas või ei osanud, soovitusel ehk suunamine e-kogu teiste samateemaliste ülesannete juurde) ning ülesande kommentaarist (selgitused, reeglid, viited lisamaterjalile).

E-ülesannete hindamine toimub automaatselt. Õpilasele ja õpetajale kuvatakse tagasiside kohe, kui õpilane on e-ülesande lahendamise lõpetanud. Hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui õpilane on saavutanud

- 100–90% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, on tema teadmised väga head;
- 89–75% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, on tema teadmised head;
- 74–50% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, on tema teadmised rahuldavad;
- alla 50% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, on tema teadmised puudulikud.

Ülesande soorituse eest saadavad maksimumpunktid on märgitud ülesande töökäsu juures. EISis (Eksamite Infosüsteemis) saab e-ülesandeid õpilasele suunata õpetaja. EIS salvestab õpilase viimase lahenduse (st õpilase varasemad sama ülesande lahendused kustuvad).

4. Diagnostilise testi ülesehitus

4.1. Kaashäälikuühendi õigekirja d-testid

Diagnostilised testid (ID) 5000 ja 5006 kuuluvad II kooliastme häälikuõigekirja e-kogu juurde ja sisaldavad ülesandeid, mis võimaldavad välja selgitada õpilase teadmised kaashäälikuühendi õigekirja kohta. Teste võib kasutada nii õppeprotsessi alguses (et teha kindlaks, millised on õpilase eelteadmised) kui ka õppeprotsessi lõpus (et kontrollida, kas õpilane on taotletud õpitulemused omandanud).

Testid koosnevad neljast ülesandest, mis kontrollivad järgmisi teadmisi:

- kaashäälikute äratundmine;
- kaashäälikuühendi märkimine;
- kaashäälikuühendi õigekiri põhireegli järgi ning ne- ja kond-liitega sõnades;
- kaashäälikuühendi õigekiri valss-tüüpi sõnades, liitsõnades ja rõhuliitega sõnades.

Testid on lineaarsed. Õpilane saab ühelt ülesandelt teisele liikuda ainult siis, kui ta on ülesande lahendanud ja oma vastuse kinnitanud. Eelmisele ülesandele tagasi liikuda ei saa. Ülesannete tagasiside kuvatakse õpilasele siis, kui ta on kõik testi ülesanded lahendanud ja testi lõpetanud. Õpilane saab iga ülesande kohta nii sõnalise tagasiside (kujundav hindamine) kui ka vigade tagasiside (tema õiged-valed vastused ning ülesande õige lahendus). Õpetajale kuvatakse iga õpitulemuse kohta sõnaline tagasiside koos õpilaste arvuga, kes sellise tulemuse said. Õpetajal on võimalik näha ka õpilasi nimeliselt ning vaadata nende antud vastuseid ja ülesannete õiged lahendusi. Õpetaja tagasisides antakse muu hulgas soovitusi, milliseid häälikuõigekirja e-kogu ülesandeid võiks õpilane paremate õpitulemuste saavutamiseks veel lahendada. Ühe testi lahendamisele, tagasiside lugemisele ja vigade analüüsile kuluv aeg on ligikaudu 40 minutit. Testi sooritamiseks on vajalikud arvutiga ühendatud kõrvaklapid, sest osa ülesandeid sisaldavad helifaile.

4.2. Sulghäälikute õigekirja d-testid

Diagnostilised testid (ID) 5046 ja 5047 kuuluvad II kooliastme häälikuõigekirja e-kogu juurde ja sisaldavad ülesandeid, mis võimaldavad välja selgitada õpilase teadmised sulghäälikute õigekirja kohta. Teste võib kasutada nii õppeprotsessi alguses (et teha kindlaks, millised on õpilase eelteadmised) kui ka õppeprotsessi lõpus (et kontrollida, kas õpilane on taotletud õpitulemused omandanud).

Üks test koosneb viiest ülesandest, mis kontrollivad järgmisi teadmisi:

- sulghäälikute äratundmine;
- lühikeste, pikkade ja ülipikkade sulghäälikute õigekiri;
- astmevahelduslike liidetega sõnade õigekiri;
- rõhuliitega sõnade õigekiri;
- sulghäälikud *b*, *d* ja *g* helitute häälikute kõrval.

Testid on lineaarsed. Õpilane saab ühelt ülesandelt teisele liikuda ainult siis, kui ta on ülesande lahendanud ja oma vastuse kinnitanud. Eelmisele ülesandele tagasi liikuda ei saa. Ülesannete tagasiside kuvatakse õpilasele siis, kui ta on kõik testi ülesanded lahendanud ja testi lõpetanud. Õpilane saab iga ülesande kohta nii sõnalise tagasiside (kujundav hindamine) kui ka vigade tagasiside (tema õiged-valed vastused ning ülesande õige lahendus). Õpetajale kuvatakse iga õpitulemuse kohta sõnaline tagasiside koos õpilaste arvuga, kes sellise tulemuse said. Õpetajal on võimalik näha ka õpilasi nimeliselt ning vaadata nende antud vastuseid ja ülesannete õigeid lahendusi. Õpetaja tagasisides antakse muu hulgas soovitusi, milliseid häälikuõigekirja e-kogu ülesandeid võiks õpilane paremate õpitulemuste saavutamiseks veel lahendada. Ühe testi lahendamisele, tagasiside lugemisele ja vigade analüüsile kuluv aeg on orienteerivalt 35 minutit. Testi sooritamiseks on vajalikud arvutiga ühendatud kõrvaklapid, sest osa ülesandeid sisaldavad helifaile.

5. Häälikuõigekirja e-kogu ülesanded ja diagnostilised testid

5.1. E-kogu harjutusülesanded

Ülesande ID	Ülesanne
Kaashäälikuühendi õigekiri	
16472	Kaashäälikuühendi märkimine: „Jakob“
16473	Kaashäälikuühendi õigekiri: „Kohtumine lemmiknäitlejaga“
16482	Kaashäälikuühendi põhireegel ja erandid
16483	S ja ss kaashäälikuühendis: „Tantsuvõistlus Poolamaal“
16486	Kaashäälikuühend ja rõhuliide
16488	Liitsõnade õigekirja ristsõna
16493	Kaashäälikuühendi õigekiri: „Vihmauss“
16495	Kaashäälikuühend: „Vahtramäe Emil ja vallavaesed“
16498	Kaashäälikuühendi õigekiri: „Modell“
20319	Kaashäälikute äratundmine
Sulghäälikute õigekiri	
16474	Sulghääliku pikkus: „Arabella“
16475	Sulghäälikud sõna keskel
16476	Sulghäälikute õigekiri: „Puuk“
16485	D ja t tegusõnavormides
16490	Sulghäälikute pikkus: „Varesehäälestaja“
16494	Sulghäälilik võõrsõna algul: „Unenägu“
16496	Sulghäälikute õigekiri: „Ahjualune“
16497	Astmevahelduslikud liited: „Noor kunstnik“
20478	Sulghäälikute äratundmine
Võõrsõnad	
16477	Teatriga seotud võõrsõnad
16480	Toitudega seotud võõrsõnad
16484	Võõrsõnade ristsõna
16491	Võõrsõnade ristsõna (s, š, z, ž)
16492	Võõrsõnad ametid ja tegevusalad
16499	Filmiga seotud võõrsõnad I
16500	Võõrsõnade õigekiri: „Loomaaias“
16501	Ajalooga seotud võõrsõnad
17324	Filmiga seotud võõrsõnad II
I ja j õigekiri	
16478	Tegijanimed: „Bussisõit Võrru“
16487	„Vanaisa päev“
16489	Da-tegevusnime ja tegijanime moodustamine
17382	„Külaskäik“
H, v ja f õigekiri	
16481	Tähe h õigekiri: „Kahe venna hommik“
16479	V, hv, f-i ja ff-i õigekiri: „Lõunapaus“

5.2. E-kogu diagnostilised testid

<i>D-testi ID</i>	<i>D-testi nimetus</i>
Kaashäälikuühendi õigekiri	
5000	Kaashäälikuühendi õigekiri (A-variant)
5006	Kaashäälikuühendi õigekiri (B-variant)
Sulghäälikute õigekiri	
5046	Sulghäälikute õigekiri (A-variant)
5047	Sulghäälikute õigekiri (B-variant)